

ESG principles alignment assures investors that they can objectively evaluate the potential of investment and conduct cooperation at a high and mutually comprehensible level, since most companies in the European market have already adopted and implemented ESG practices. For businesses operating in a country with continuous geopolitical uncertainty, ESG is an instrument of ensuring stability and reliability, necessary for further attraction of investment capital and integration into the European market.

References

1. Готуємось до ESRS S1 в умовах війни: що треба знати про S-стандарти. *Офіс Сталих Рішень*. URL: <https://ukraine-oss.com/gotuyemos-do-esrs-s1-v-umovah-vijny-shho-treba-znaty-pro-s-standarty/> (дата звернення: 26.11.2025).
2. EIB Environmental and Social Standards. *European Investment Bank*. URL: https://www.eib.org/files/publications/eib_environmental_and_social_standards_overview_en.pdf (date of access: 26.11.2025).
3. ESG in Ukraine: Transformation as the Foundation for Reconstruction. *KPMG Global*. URL: [https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2025/11/ESG%20in%20Ukraine%20-%20Transformation%20as%20the%20Foundation%20for%20Reconstruction%20\(07-25\).pdf](https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2025/11/ESG%20in%20Ukraine%20-%20Transformation%20as%20the%20Foundation%20for%20Reconstruction%20(07-25).pdf) (date of access: 26.11.2025).
4. IFC Environmental and Social Performance Standards - Finnfund. *Finnfund*. URL: <https://www.finnfund.fi/en/impact/sustainability/risk-assessment/ifc-environmental-and-social-performance-standards/> (date of access: 26.11.2025).
5. Integration of ESG Standards in Ukraine: How War Shapes New Challenges for Sustainable Development. *Green Transition Office*. URL: <https://gto.dixigroup.org/en/news/intehratsiia-esg-standartiv-v-ukraini-ia-k-viina-formuie-novi-vyklyky-staloho-rozvytku> (date of access: 26.11.2025).
6. Luxembourg-Ukraine Tech Forum Part 2 Explores ESG, Defence & Space Innovation. *Chronicle.lu*. URL: <https://chronicle.lu/category/conferences-seminars/58004-luxembourg-ukraine-tech-forum-part-2-explores-esg-defence-space-innovation> (date of access: 26.11.2025).
7. New Rules of the Game: Experts Discussed Implementation of ESG Reporting for Ukrainian Companies. *Green Transition Office*. URL: <https://gto.dixigroup.org/en/news/novi-pravya-hry-eksperty-obhovoryly-vprovadzhennia-esg-zvitnosti-dlia-ukrainskykh-kompanii> (date of access: 26.11.2025).
8. The EBRD's Approach to Greening Relationships with Clients. *UKRSIBBANK*. URL: https://ukrsibbank.com/wp-content/uploads/Other/sustainable-business-forum-2023-1_Petryna.pdf (date of access: 26.11.2025).
9. The Role of ESG in Investment Decisions. *ESGnavigator*. URL: <https://esgnavigator.org/the-role-of-esg-in-investment-decisions/> (date of access: 26.11.2025).
10. Why ESG performance is growing in importance for investors. *EY - Deutschland*. URL: https://www.ey.com/en_us/insights/assurance/why-esg-performance-is-growing-in-importance-for-investors (date of access: 26.11.2025).

Добиш Т.Є.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка БП «Економіка», 2 курс

ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення Україна з боку рф створило надзвичайні виклики для економіки: у 2022 році ВВП скоротився приблизно на 30 % та більше [1], державний дефіцит

зростає, державний борг перевищує критичні межі, фінансова і банківська системи зазнають посиленого тиску. Традиційні механізми макроекономічної стабілізації — через монетарний, фіскальний стимули, ринкову саморегуляцію — в умовах війни та руйнування інфраструктури виявляються недостатніми. Одночасно інвестиційний клімат суттєво погіршився: збільшилися ризики, знизилась довіра інвесторів, зовнішнє фінансування стало менш доступним [2].

У таких умовах економіка країни потребує нової парадигми фінансово-інвестиційних інструментів, яка здатна одночасно виконувати функцію стабілізації (гасіння кризового зсуву), відновлення (реактивація виробничих можливостей, капіталу, інфраструктури) і трансформації (створення нової економічної архітектури з високою стійкістю та інвестиційною привабливістю). Відповідь на це питання стає ключовою не лише для короткострокового виживання, але й для середньо- та довгострокового розвитку України.

Пропоную концептуальну модель фінансово-інвестиційних інструментів, яка складається з трьох взаємопов'язаних блоків: (1) державне фінансування та гарантії; (2) мобілізація приватного і міжнародного капіталу; (3) фінансово-інноваційні механізми нового покоління.

Блок 1. Державне фінансування та гарантії.

– Випуск цільових державних облігацій (наприклад, «воєнних» чи «відновлювальних»): кошти спрямовуються виключно на критичні сектори — енергетику, інфраструктуру, логістику, де кризові збої найбільші.

– Система державних гарантій та страхування інвестицій у високоризикових умовах: держава разом з міжнародними партнерами створює страхувальні продукти, які компенсують ризики військових дій, руйнування, логістичних збоїв [3].

– Фіскальні стимули для підприємств-інвесторів: податкові пільги, прискорена амортизація, часткове державне співфінансування проектів, що підвищують енергетичну та виробничу стійкість.

Блок 2. Мобілізація приватного та міжнародного капіталу.

– Активне залучення міжнародних фінансових установ (European Bank for Reconstruction and Development, European Investment Bank, International Monetary Fund) через гарантії, змішане фінансування (blended finance) та спеціальні інвестиційні платформи [4].

– Створення умов для приватних інвесторів: прозорість, захист прав, зниження процедурних бар'єрів, чіткі інституційні рамки. Це включає а) промислові парки з пільгами, б) державно-приватні партнерства (ДПП) для відновлення інфраструктури, с) інвестиційні хаби у регіональному розрізі.

– Використання програми Ukraine Investment Framework (UIF) як мультиплікатора — фонд має на меті мобілізувати до €40 млрд інвестицій, із €9.3 млрд інструментів уже запущено [5].

Блок 3. Фінансово-інноваційні механізми.

– «Зелені» облігації, облігації відновлення: фінансові інструменти, що поєднують соціальну та екологічну вигоду та залучають довгостроковий капітал.

– Цифрові платформи управління інвестиційними проєктами: застосування блокчейн-технологій або відкритих реєстрів для підвищення прозорості, контролю використання коштів, зниження операційних ризиків.

– Системи страхування війни-ризиків: забезпечення інвесторів механізмами компенсації за військові ризики та руйнування, що сприяє поверненню довіри [3].

Виходячи з моделі, пропоную низку специфічних інноваційних рішень:

1. Інвестиційні кластери відновлення (Recovery Investment Clusters): Створення географічно сконцентрованих платформ — наприклад, на основі західних регіонів України, які отримали менше руйнувань — для координації державного фінансування, приватних інвестицій, міжнародних гарантій. Кластери включають створення індустріальних зон, енергетичних вузлів, ланцюгів відновлення логістики. Ці платформи працюють як мультиплікатори: кожна гривня державних коштів генерує 3-5 гривень приватних чи міжнародних.

2. «TransparentInvestUA» – цифрова платформа управління відновленням: Розробка державної платформи, де зосереджено всі проєкти відновлення й інвестиції: інфраструктура,

енергетика, логістика, малий і середній бізнес. Платформа включає реєстр проєктів, умови фінансування, гарантії, страхування ризиків, звітування за реалізацією. Використання блокчейн-реєстру для забезпечення прозорості та довіри інвесторів.

3. Гібридні фінансові інструменти із гарантіями та «воєнними»/відновлювальними облігаціями: Комбінування державних облігацій з приватними інвестиціями й міжнародними гарантіями: держава випускає «воєнні облігації», частину коштів направляє на критичні сектори, міжнародні партнери надають гарантії, приватний капітал інвестує у довгострокові проєкти з високою соціальною та економічною віддачею. Наприклад: страховий фонд або держава гарантує частину капіталу, приватний інвестор отримує преференційну умову, а держава залучає ці кошти у відновлення.

4. Моніторинг та оцінка ефективності інвестиційних інструментів: Запровадження системи ключових індикаторів (ROI інфраструктурних інвестицій, мультиплікатор зайнятості, екологічний вплив, фінансова стабілізація) з щоквартальним звітуванням для інвесторів, державних органів та міжнародних партнерів. Така система підвищує інвестиційну привабливість, забезпечує підзвітність і контролює використання ресурсів.

У сучасних умовах війни та післявоєнної перспективи для України фінансово-інвестиційна політика має перейти на новий рівень: від простих стабілізаційних заходів до інструментів трансформації економіки. Запропонована модель — із трьома базовими блоками (державне фінансування, приватно-міжнародне залучення, фінансові інновації) — дозволяє поєднати стабілізацію, відновлення та довгострокову інвестиційну привабливість. Інноваційні рішення — інвестиційні кластери, цифрова платформа, гібридні інструменти, система моніторингу — створюють інвестиційний екосистемний підхід, що підвищує шанси на успішне відновлення та стійкий розвиток. Ключовими чинниками успіху стають інституційна спроможність, прозорість, управління ризиками, стратегічна координація держави, міжнародних інститутів і приватного бізнесу.

Список використаних джерел:

1. International Monetary Fund. Ukraine: Eighth Review under the Extended Fund Facility. Washington, DC, 2025. 45 p.
2. Redziuk Є. Механізми зовнішнього фінансування економіки України під час війни та підходи до їх оптимізації // Економіка України. – 2024. – № 12. – С. 51–72.
3. UkraineInvest. Ukraine has created a multi-level system of investment insurance against war risks. Kyiv, 2024. 18 p.
4. National Bank of Ukraine. Revised Strategy of Ukrainian Financial Sector Development: Preserving Stability, Raising Investment, and Integrating with Europe. Kyiv, 2025. 32 p.
5. European Commission. Ukraine Investment Framework. Brussels, 2025. 40 p.

Загорний А.А.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студент БП «Економіка», 2 курс

ВПЛИВ ПАТРІОТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ НА СПОЖИВАЦЬКІ РІШЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення росії в Україну актуалізувало тему патріотичного маркетингу, перетворивши його на елемент національної безпеки та інструмент підтримки економіки. Однак через тривалий час військових дій, у суспільстві почала відчуватись втома, а надмірна експлуатація національної символіки (явище «байрактарщини») призвела до етичних конфліктів та зниження довіри споживачів. Це зумовлює необхідність дослідження межі між щирою підтримкою та комерційною спекуляцією.

У роботі визначено сутність патріотичного маркетингу як підходу, що використовує національні символи та цінності для формування емоційного зв'язку між брендом і